

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 08.02.1991 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.2000 do: 31.10.2000

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

24

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 18. decembra 1990

o poisťovníctve

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je upraviť právne postavenie poisťovní a zaisťovní, podnikanie v poisťovníctve, ustanoviť zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a dozor nad poisťovníctvom.

§ 1a

Vymedzenie základných pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) poisťovňou právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky alebo pobočka zahraničnej poisťovne, ktorej bolo orgánom dozoru nad poisťovníctvom (ďalej len „dozorný orgán“) udelené povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve podľa § 9,
- b) pobočkou zahraničnej poisťovne organizačná zložka¹⁾ právnickej osoby so sídlom v zahraničí, ktorá vykonáva na území Slovenskej republiky poisťovaciu činnosť na základe povolenia podľa § 9,
- c) správou poistenia súbor pracovných postupov zameraných na udržanie a aktualizáciu stavu poistných zmlúv zahŕňajúci činnosti súvisiace s kontrolou uzavretých poistných zmlúv, ich evidenciou, evidenciou platenia poistného a jeho zúčtovania, rôznych zmien v poistení až po zánik poistnej zmluvy,
- d) poistným rizikom možnosť vzniku náhodnej udalosti, s ktorou je spojená povinnosť poisťovne poskytnúť poistné plnenie,
- e) poistným kmeňom súbor uzavretých poistných zmlúv, záväzkov a pohľadávok, ktoré sa vzťahujú na tieto zmluvy.

§ 2

(1) Podnikat' v poisťovníctve môžu na území Slovenskej republiky len poisťovne a zaisťovne založené ako akciová spoločnosť so sídlom v Slovenskej republike a pobočky zahraničných poisťovní.

(2) Sprostredkovateľskú činnosť súvisiacu s poisťovacou činnosťou (§ 7 ods. 1) môžu vykonávať aj iné subjekty, ako sú uvedené v odseku 1, za podmienok ustanovených týmto zákonom.

DRUHÁ ČASŤ

PRÁVNA FORMA POISŤOVNÍ

§ 3

Poisťovne

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, na právne pomery poisťovne založenej ako akciová spoločnosť sa vzťahujú ustanovenia osobitného zákona.³⁾ Poisťovňa, ktorá nie je pobočkou zahraničnej poisťovne, môže vydať len zaknihované akcie.

(2) Pobočka zahraničnej poisťovne môže podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky len za podmienok ustanovených týmto zákonom a osobitným zákonom¹⁾ a len na základe povolenia udeleného dozorným orgánom.

TRETIA ČASŤ

PODNIKANIE V POISŤOVNÍCTVE

Predmet podnikania

§ 6

Predmetom podnikania v poisťovníctve je poisťovacia a zaistovacia činnosť a ďalšie činnosti s nimi súvisiace. Súčasťou poisťovacej činnosti je tiež činnosť zameraná na predchádzanie škodám (zábranná činnosť).

§ 7

(1) Poisťovacia činnosť je dojednávanie poistenia, správa poisťných zmlúv, likvidácia poisťných udalostí a sprostredkovateľská činnosť s nimi súvisiaca.

(2) Zaistovacia činnosť je činnosť, pri ktorej vstupuje poisťovňa do majetkových vzťahov k iným právnickým osobám vykonávajúcim poistenie, za účelom delenia rizík vzniknutých v súvislosti s vykonávaním poistenia.

(3) Činnosť súvisiaca s poistením je činnosť slúžiaca na podporu a rozvoj poisťovníctva, rozširovanie a skvalitňovanie poisťovacích služieb a iná činnosť súvisiaca s uvedenými potrebami v prospech poistených subjektov.

(4) Činnosť podľa § 6 môže poisťovňa vykonávať len na základe povolenia podľa § 9 udeleného dozorným orgánom. Inú činnosť, ako je uvedená v § 6, môže poisťovňa vykonávať len po predchádzajúcom súhlase dozorného orgánu.

§ 8

(1) Poistenie sa vykonáva na základe zmluvy (zmluvné poistenie) alebo ako zmluvné poistenie uložené zákonom (povinné zmluvné poistenie) alebo ako zákonné poistenie povinne vyplývajúce zo zákona (zákonné poistenie).

(2) Zaistenie sa vykonáva len na základe zmluvy.

(3) Právne vzťahy vznikajúce z poistenia a zaistenia sa riadia osobitnými predpismi⁷⁾ a poisťnými podmienkami.

§ 9**Povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve**

(1) Na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve, ako aj na zmenu predmetu činnosti poisťovne a jej zlúčenie alebo splynutie s inou právnickou osobou je potrebné povolenie, ktoré udeľuje na základe žiadosti dozorný orgán. O žiadosti rozhodne dozorný orgán najneskôr do troch mesiacov po jej predložení. Poisťovňa sa zapisuje do obchodného registra (ďalej len „register“).

(2) Povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve sa udeľuje na čas neurčitý a nie je prevoditeľné na inú osobu ani neprechádza na právneho nástupcu.

(3) Dozorný orgán vydáva povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve pre odvetvie

- a) životného poistenia podľa jednotlivých druhov poistenia,
- b) neživotného poistenia podľa jednotlivých druhov poistenia.

(4) Na účely tohto zákona sa poistným odvetvím rozumie samostatná skupina druhov poistenia, ktoré sa členia podľa rovnorodosti poistného rizika. Klasifikácia druhov poistenia podľa poistných odvetví je uvedená v prílohe.

(5) Základné imanie poisťovne na vykonávanie poisťovacej činnosti musí byť

- a) pre životné poistenie najmenej 80 000 000 Sk,
- b) pre druhy neživotného poistenia uvedené v prílohe
 - 1. pod číslom 1, 2, 3, 4, 6a, 6b, 8, 9, 16, 17, 18 najmenej 50 000 000 Sk,
 - 2. pod číslom 7, 10, 13, 15 najmenej 60 000 000 Sk,
 - 3. pod číslom 5, 6c, 11, 12, 14 najmenej 150 000 000 Sk.

(6) Ak poisťovňa vykonáva niekoľko druhov neživotného poistenia s rôznou požiadavkou na základné imanie, určujúca je najvyššia výška základného imania podľa odseku 5.

(7) Poisťovňa nemôže súčasne vykonávať poistenia pre odvetvie životného poistenia a neživotného poistenia s výnimkou poisťovní, ktoré

- a) vykonávajú životné poistenie; týmto poisťovniam možno vydať povolenie aj na vykonávanie poistenia úrazu a poistenia choroby,
- b) vykonávajú súčasne poistenie pre odvetvie životného poistenia a neživotného poistenia na základe povolenia vydaného pred 1. aprílom 2000.

(8) Ak poisťovňa vykonáva činnosť podľa odseku 7 písm. a) alebo b), výška základného imania pre neživotné poistenie podľa odseku 5 písm. b) a odseku 6 sa zvyšuje o základné imanie pre životné poistenie podľa odseku 5 písm. a).

(9) Zahraničná poisťovňa je povinná finančné prostriedky v rozsahu ustanovenom pre poisťovne podľa odseku 5 uložiť v banke na osobitnom účte. Tieto finančné prostriedky slúžia na zabezpečenie splnenia záväzkov vyplývajúcich z rizík prijatých pri výkone činnosti a musia byť uložené na účte po celý čas pôsobenia pobočky zahraničnej poisťovne na území Slovenskej republiky.

(10) Základné imanie poisťovne vo výške ustanovenej týmto zákonom možno splatiť len peňažným vkladom.

(11) Zakladateľ poisťovne je povinný splatiť základné imanie pred podaním žiadosti podľa odseku 1 vo výške ustanovenej týmto zákonom. Valné zhromaždenie poisťovne môže rozhodnúť o znížení základného imania až po predchádzajúcom súhlase dozorného orgánu.

(12) Osoby navrhované za členov štatutárneho orgánu poisťovne alebo vedúceho pobočky zahraničnej poisťovne musia spĺňať tieto požiadavky:

- a) skončené vysokoškolské vzdelanie a odborná prax vo finančnej oblasti, pričom aspoň jedna osoba musí mať odbornú prax v poisťovníctve počas najmenej troch rokov,
- b) spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- c) bezúhonnosť, pričom na účely tohto zákona sa za bezúhonnú považuje fyzická osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za trestný čin majetkovej povahy alebo za iný úmyselný trestný čin.

(13) Bez predchádzajúceho súhlasu dozorného orgánu sa osoba nemôže stať členom štatutárneho orgánu alebo vedúcim pobočky zahraničnej poisťovne.

§ 11

Náležitosti žiadosti o udelenie povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve

(1) Žiadosť o udelenie povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve obsahuje

- a) obchodné meno žiadateľa, jeho právnu formu a sídlo,
- b) poisťné odvetvie a druhy poistenia, pre ktoré žiada povolenie,
- c) výšku základného imania,
- d) meno a priezvisko, rodné číslo, trvalý pobyt osôb navrhovaných za členov štatutárneho orgánu a aktuára.

(2) Prílohou k žiadosti podľa odseku 1 je

- a) návrh stanov poisťovne, zakladateľská zmluva alebo zakladateľská listina,
- b) návrh poisťných podmienok (§ 12),
- c) potvrdenie o splatení výšky základného imania poisťovne (§ 9 ods. 11),
- d) doklad o vzdelaní osôb uvedených v odseku 1 písm. d) a doklad o bezúhonnosti týchto osôb nie starší ako tri mesiace,
- e) návrh obchodno-finančného plánu poisťovne, ktorý musí obsahovať
 1. metódy výpočtu poisťného pri životných poisteniach, údaje o sadzbách poisťného vrátane ich kalkulácie, tabuľky pravdepodobnosti, z ktorých vychádza kalkulácia, a veľkosť úrokovej sadzby,
 2. metódy výpočtu rezerv poisťovne,
 3. rozsah zriaďovacích nákladov poisťovne,
 4. predpokladaný priebeh poisťovacej činnosti na prvé tri roky činnosti poisťovne vrátane výšky predpokladaných príjmov a výdavkov, vývoja rezerv, platobnej schopnosti a celkovej finančnej situácie,
 5. rozsah a formy zaistenia činnosti poisťovne, ak jej činnosť má byť zaistená.

(3) Ak je žiadateľom o udelenie povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve zahraničná poisťovňa, žiadosť o udelenie povolenia obsahuje najmä

- a) názov a sídlo pobočky zahraničnej poisťovne,

- b) poisťné odvetvie a druhy poistenia, pre ktoré žiada povolenie,
- c) návrh poisťných podmienok,
- d) potvrdenie banky¹⁴⁾ o zložení a vinkulovaní finančných prostriedkov ustanovených podľa § 9 ods. 9 na účte zriadenom na tento účel,
- e) meno, priezvisko a bydlisko vedúceho pobočky zahraničnej poisťovne, doklad o jeho bezúhonnosti nie starší ako tri mesiace a doklad o vzdelaní.

(4) O žiadosti podľa odseku 3 rozhodne dozorný orgán najneskôr do troch mesiacov po jej predložení.

(5) Zahraničná poisťovňa, ktorá chce podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky, je povinná okrem náležitostí k žiadosti o udelenie povolenia podľa odseku 3 predložiť aj povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve v krajine, v ktorej má sídlo.

§ 12

Poisťné podmienky

(1) Všeobecné poisťné podmienky obsahujú najmä vymedzenie udalosti, z ktorej vzniká povinnosť poskytnúť plnenie (poisťná udalosť) a kedy táto povinnosť nevzniká, rozsah a splatnosť poisťného plnenia, ustanovenie povinnosti platiť poisťné a jeho výšku, ako aj poisťné obdobie, čas platnosti poisťnej zmluvy a princípy, podľa ktorých sa poistení budú podieľať na prebytkoch poisťného.

(2) Osobitné poisťné podmienky sú poisťné podmienky, ktoré sa odchyľujú od všeobecných poisťných podmienok alebo ich dopĺňajú a ktoré sa majú používať pre určité skupiny poisťných zmlúv.

(3) Poisťovňa predkladá poisťné podmienky podľa odsekov 1 a 2 a ich zmeny na schválenie dozornému orgánu. O žiadosti dozorný orgán rozhodne najneskôr do troch mesiacov po jej predložení.

§ 12a

Aktuár

(1) Poisťovňa je povinná

- a) počas vykonávania poisťovacej činnosti zabezpečiť, aby definovanie, analýzu a riešenie finančných programov v oblasti poisťovníctva s využitím metód matematickej štatistiky, finančnej a poisťnej matematiky vykonával aktuár,
- b) zabezpečiť aktuárovi prístup k všetkým údajom súvisiacim s tvorbou rezerv poisťovne, ich umiestnením a kalkuláciou poisťného,
- c) raz do roka predkladať dozornému orgánu v požadovanej forme správu o tvorbe a použití prostriedkov rezerv poisťovne, správu o platobnej schopnosti poisťovne a o rozdelení podielov na prebytkoch poisťného v životnom poistení s vyjadrením aktuára.

(2) Funkciu aktuára môže vykonávať len fyzická osoba, ktorá spĺňa tieto požiadavky:

- a) skončené vysokoškolské vzdelanie,
- b) odborná prax v oblasti poisťnej matematiky počas najmenej troch rokov,
- c) spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- d) bezúhonnosť.

§ 12b**Sprostredkovateľská činnosť v poisťovníctve**

(1) Sprostredkovateľská činnosť v poisťovníctve je činnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby zameraná na

- a) uzavretie poisťnej zmluvy medzi poisťovňou a záujemcom o poistenie alebo poisťovňou a zaisťovňou,
- b) poskytovanie odborného poradenstva v oblasti poisťovníctva.

(2) Sprostredkovateľskú činnosť v poisťovníctve pre viac poisťovní môže vykonávať len poisťovací makléř. Poisťovacím makléřom je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má na túto činnosť povolenie dozorného orgánu.

(3) Fyzickej osobe podľa odseku 2 vydá dozorný orgán povolenie na činnosť, ak spĺňa tieto požiadavky:

- a) skončené vysokoškolské vzdelanie a odborná prax v poisťovníctve počas najmenej troch rokov alebo skončené stredoškolské vzdelanie a odborná prax v poisťovníctve počas najmenej šiestich rokov,
- b) spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- c) bezúhonnosť.

(4) Právnickej osobe podľa odseku 2 vydá dozorný orgán povolenie na činnosť, ak zamestnáva najmenej jednu fyzickú osobu, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v odseku 3.

(5) Poisťovňa je povinná predkladať každoročne dozornému orgánu v termíne do 31. marca zoznam sprostredkovateľov vykonávajúcich sprostredkovateľskú činnosť výlučne pre ňu.

§ 12c**Nadobúdanie akcií poisťovne**

(1) Na akékoľvek nadobudnutie akcií poisťovne, s ktorými je spojené hlasovacie právo v rozsahu väčšom ako 10 % súčtu menovitých hodnôt všetkých akcií poisťovne, alebo na prekročenie tohto podielu sa vyžaduje predchádzajúci súhlas dozorného orgánu. Uvedená povinnosť sa vzťahuje aj na osoby konajúce v zhode.¹⁵⁾

(2) Právne úkony podľa odseku 1 uskutočnené bez predchádzajúceho súhlasu dozorného orgánu sú neplatné.

ŠTVRTÁ ČASŤ**REZERVY, FONDY A ÚČTOVNÍCTVO POISŤOVNE****Fondy poisťovne****§ 13****Rezervy poisťovne**

(1) Poisťovňa vytvára v súlade s vymedzeným predmetom podnikania tieto rezervy:

- a) rezervu na poistné budúcich období,
- b) rezervu na poistné plnenie,
- c) rezervu na poistné prémie a zľavy,

- d) rezervu na vyrovnávanie mimoriadnych rizík,
- e) rezervu na životné poistenie,
- f) rezervu na krytie záväzkov z finančného umiestnenia v mene poistených.

(2) Rezervy podľa odseku 1 sa používajú na úhradu záväzkov poisťovne voči poisteným, ak tieto nie sú uspokojené zo zaistenia.

(3) Poisťovňa môže vytvárať aj ďalšie rezervy, ak záväzky voči poisteným nie je možné uhradiť z niektorej z rezerv uvedených v odseku 1.

(4) Najmenej 30 % priemerného ročného stavu rezerv vytvorených podľa odseku 1 musí byť uložených na účtoch v banke, ktorá má povolenie na podnikanie na území Slovenskej republiky.¹⁴⁾

§ 13a

Fondy poisťovne

Poisťovňa môže vytvárať fondy zo zisku po zdanení.

§ 13b

Poisťovňa zostavuje zoznam, v ktorom sa uvádza umiestnenie a výška prostriedkov rezerv. Výpis zo zoznamu za uplynulý kalendárny rok je poisťovňa povinná predkladať dozornému orgánu vždy do 31. marca nasledujúceho roka. Dozorný orgán je oprávnený v prípade ohrozenia platobnej schopnosti poisťovne nariadiť zmenu umiestnenia prostriedkov rezerv.

§ 14

Ustanovením § 13 a § 13a nie je dotknutá povinnosť poisťovní zriaďovať fondy podľa osobitných predpisov.

§ 14a

Platobná schopnosť poisťovne

(1) Platobnou schopnosťou poisťovne sa na účely tohto zákona rozumie jej schopnosť uhradiť v príslušnom objeme a čase záväzky vyplývajúce z uzavretých poisťných zmlúv.

(2) Poisťovňa je povinná preukazovať platobnú schopnosť dozornému orgánu ročne, najneskôr do 31. marca nasledujúceho roka.

(3) Dozorný orgán zisťuje platobnú schopnosť jednotlivých poisťovní. Spôsob zisťovania a preukazovania platobnej schopnosti poisťovne upraví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom. V prípade, že zistí nedostatky, uloží poisťovní opatrenia na ich odstránenie.

Účtovníctvo

§ 15

Poisťovne sú povinné viesť účtovníctvo o stave a pohybe majetku a záväzkov, nákladoch a výnosoch a zisku alebo strate podľa osobitných predpisov.

§ 16

(1) Ročnú účtovnú závierku poisťovne preskúmava overovateľ (audítora) alebo osoba, prípadne skupina osôb určená dozorným orgánom.

(2) Poistovňa je povinná oznámiť dozornému orgánu, kto bol poverený preskúmaním ročnej účtovnej závierky. V prípade, že má dozorný orgán voči overovateľovi poverenému preskúmaním ročnej účtovnej závierky výhrady, môže požiadať poisťovňu, aby bol touto povinnosťou poverený iný. Ak v určenej lehote k tomu nedôjde alebo ak dozorný orgán má výhrady aj k ďalšiemu overovateľovi, ktorý bol poverený preskúmaním ročnej účtovnej závierky, dozorný orgán sám určí, kto preskúmanie ročnej účtovnej závierky poisťovne vykoná.

(3) Poisťovne sú povinné ročne zverejňovať svoje účtovné závierky a správy k nim.

PIATA ČASŤ DOZOR NAD POISŤOVNÍCTVOM

Výkon dozoru

§ 17

Dozoru podliehajú právnické a fyzické osoby, ktoré podnikajú v poisťovníctve na území Slovenskej republiky alebo ktoré majú na území Slovenskej republiky svoje sídlo alebo bydlisko. Dozor vykonáva Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Úlohy vyplývajúce z tohto zákona vykonáva dozorný orgán výhradne vo verejnom záujme.

§ 18

(1) Výkon dozoru zahŕňa kontrolu dodržiavania

- a) ustanovení tohto zákona a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich poistenie a plnenie opatrení vydaných dozorným orgánom,
- b) zásad hospodárenia poisťovní z hľadiska zabezpečenia plnenia ich záväzkov a ich platobnej spôsobilosti a z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ich hospodárenie,
- c) predmetu vykonávanej činnosti v súlade s udeleným povolením a v poisťovacích spolkoch aj charakteru hospodárenia s prostriedkami prijatými na poistenie,
- d) zásad pre tvorbu a použitie rezerv a fondov poisťovne.

(2) Poisťovne sú povinné predkladať dozornému orgánu

- a) návrh na zmenu predmetu podnikania,
- b) návrh na zmenu poisťných podmienok,
- c) účtovné závierky a iné doklady o činnosti,
- d) návrh plánu opatrení na obnovenie platobnej schopnosti,
- e) návrh na zmenu členov štatutárneho orgánu poisťovne a vedúceho pobočky zahraničnej poisťovne,
- f) žiadosť o udelenie súhlasu na nadobudnutie alebo na zvýšenie podielu podľa § 12c,
- g) zmenu v údajoch uvedených v § 11 ods. 1 až 3, ktorá sa uskutočnila od vydania povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve,
- h) ďalšie informácie o činnosti poisťovne v súlade s požiadavkami dozorného orgánu.

(3) Predmetom výkonu dozoru nie je poistenie jednotlivých subjektov.

§ 19

Dozorný orgán je oprávnený kedykoľvek vykonať previerku priamo v obchodných a prevádzkových priestoroch jednotlivých poisťovní. Štatutárny zástupca poisťovne, vedúci pracovníci, splnomocnenci a občania, ktorí pre poisťovňu pracujú alebo pracovali, majú povinnosť na vyžiadanie predložiť na mieste pracovníkom dozorného orgánu poverených plnením jeho úloh doklady a písomnosti, ktoré môžu byť smerodajné pre posúdenie činnosti poisťovne a ich majetkovej a finančnej situácie a poskytnúť k tomu všetky potrebné informácie a vysvetlenia.

§ 20**Sankcie**

(1) Ak dozorný orgán zistí porušenie povinností poisťovne ustanovených týmto zákonom, uloží poisťovni vykonať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov vrátane lehoty na ich odstránenie.

(2) Ak opatrenia uložené podľa odseku 1 neboli splnené a zistené nedostatky neboli v určenej lehote odstránené, dozorný orgán je oprávnený

- a) uložiť poisťovni pokutu do 15 000 000 Sk, a to do jedného roka odo dňa, keď dozorný orgán zistil, že nedostatky neboli v určenej lehote odstránené, najneskôr však do piatich rokov odo dňa, keď k porušeniu došlo,
- b) zaviesť nútenú správu podľa tohto zákona,
- c) nariadiť poisťovni prevod poistného kmeňa alebo jeho časti na inú poisťovňu,
- d) odňať povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve.

(3) Ak dozorný orgán zistí závažné porušenie v činnosti poisťovne, pričom toto porušenie zakladá dôvodný predpoklad možného poškodenia záujmov poistníkov alebo poistených, dozorný orgán je oprávnený uložiť sankcie podľa odseku 2 aj bez uloženia opatrení podľa odseku 1, pričom lehota podľa odseku 2 písm. a) začína plynúť odo dňa, keď sa dozorný orgán o porušení dozvedel.

(4) Ak dozorný orgán zistí porušenie povinností ustanovených týmto zákonom pobočkou zahraničnej poisťovne,

- a) uloží sankciu podľa odsekov 1 až 3 s výnimkou nútenej správy,
- b) oznámi toto porušenie dozornému orgánu krajiny, v ktorej má zahraničná poisťovňa sídlo.

(5) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

Nútená správa**§ 20a**

(1) Dozorný orgán je oprávnený zaviesť nad poisťovňou nútenú správu, ak

- a) poisťovňa nesplnila opatrenia dozorného orgánu zamerané na zabezpečenie platobnej schopnosti poisťovne,
- b) poisťovňa opakovane alebo závažným spôsobom porušila právne predpisy, najmä vykonávala nepovolené činnosti, nedodržiavala zásady tvorby, použitia a umiestnenia prostriedkov rezerv alebo skreslila výsledky svojej činnosti,
- c) došlo k priamemu ohrozeniu splniteľnosti záväzkov poisťovne vyplývajúcich z uzavretých poistných zmlúv.

(2) Rozhodnutie o nútenej správe¹⁰⁾ obsahuje aj

- a) prípadné obmedzenia v činnosti poisťovne,
- b) dôvody na nútenú správu,
- c) meno a priezvisko správcu, adresu jeho trvalého pobytu, číslo preukazu totožnosti a rodné číslo, ak je správcom právnická osoba, jej obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo.

(3) Rozhodnutie o nútenej správe je vykonateľné dňom jeho doručenia poisťovni.

§ 20b

(1) Zavedením nútenej správy (§ 20a ods. 3) sa pozastavuje výkon funkcie orgánov poisťovne a pôsobnosť štatutárneho orgánu a dozornej rady prechádza na správcu.

(2) Správcu vymenúva a odvoláva dozorný orgán, ktorý tiež správcovi určuje za výkon nútenej správy odmenu. Správcom môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba.

(3) Správcom môže byť fyzická osoba, ktorá spĺňa tieto požiadavky:

- a) skončené vysokoškolské vzdelanie a odborná prax v poisťovníctve počas najmenej piatich rokov,
- b) spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- c) bezúhonnosť.

(4) Ak je správcom právnická osoba, najmenej jeden jej zamestnanec musí spĺňať požiadavky uvedené v odseku 3.

(5) Ak je správcom fyzická osoba, môže vykonávaním úkonov vo svojom mene splnomocniť inú osobu, a to len po predchádzajúcom súhlase dozorného orgánu a na základe písomného plnomocenstva s úradne osvedčeným podpisom.

(6) Ak je správcom fyzická osoba, môže so súhlasom dozorného orgánu priberať na výkon nútenej správy v poisťovni ďalšie osoby s výnimkou

- a) osôb, ktoré majú osobitný vzťah k poisťovni, pričom za takéto osoby sa na účely tohto zákona považujú členovia štatutárneho orgánu, členovia dozornej rady, vedúci zamestnanci poisťovne, akcionári, ako aj im blízke osoby,¹⁷⁾
- b) dlžníkov poisťovne.

(7) Správca, splnomocnená osoba podľa odseku 5 a pribrané osoby sú povinné zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli v súvislosti s výkonom nútenej správy voči všetkým osobám okrem dozorného orgánu pri plnení úloh podľa tohto zákona.

(8) Náklady spojené s výkonom nútenej správy uhrádza poisťovňa, nad ktorou bola zavedená nútená správa.

(9) Rozhodnutie správcu sa musí vyhotoviť vo forme notárskej zápisnice, ak sa podľa osobitného zákona³⁾ vyhotovenie notárskej zápisnice o takomto rozhodnutí vyžaduje.

(10) Ak správca zistí, že poisťovňa je predĺžená, je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu;¹⁸⁾ o podaní tohto návrhu informuje dozorný orgán.

(11) Správca je viazaný obmedzeniami uvedenými v rozhodnutí dozorného orgánu o nútenej správe. Dozorný orgán uzatvorí so správcom zmluvu o výkone činnosti správcu, ktorá vymedzí jeho práva a povinnosti v súlade s týmto zákonom.

§ 20c

Správca je oprávnený vykonať opatrenia nevyhnutné na obnovenie platobnej schopnosti poisťovne vrátane uzavretia pobočiek, prípadne iných organizačných zložiek poisťovne.

§ 20d

Nútená správa a jej skončenie sa zapisujú do registra. Návrh na zápis o nútenej správe podáva dozorný orgán; pri podaní tohto návrhu sa nepoužije ustanovenie § 31 ods. 4 Obchodného zákonníka. O návrhu na zápis do registra súd rozhodne podľa osobitného predpisu.¹¹⁾

§ 20e

Nútená správa sa končí

- a) doručením rozhodnutia dozorného orgánu o skončení nútenej správy poisťovni,
- b) vyhlásením konkurzu,
- c) uplynutím 24 mesiacov od zavedenia nútenej správy,
- d) odňatím povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve.

§ 20f**Prevod poisťného kmeňa**

(1) Povinnosť previesť poisťný kmeň alebo jeho časť (§ 20) môže nariadiť dozorný orgán v súvislosti s ohrozením schopnosti poisťovne splniť prevzaté záväzky alebo v súvislosti so zavedením nútenej správy, alebo v súvislosti s pozastavením oprávnenia na uzatváranie zmlúv alebo s odňatím povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve. Poisťovňa je povinná v lehote, ktorú určil dozorný orgán, najneskôr však v lehote 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým dozorný orgán nariadil poisťovni vykonať prevod poisťného kmeňa, predložiť dozornému orgánu na schválenie návrh postupu prevodu na preberajúcu poisťovňu. Súčasťou návrhu musí byť vyjadrenie preberajúcej poisťovne, že s prevodom poisťného kmeňa súhlasí. Ak z predloženého návrhu vyplýva, že sa účel prevodu poisťného kmeňa nedosiahne, dozorný orgán rozhodne o ďalšom postupe.

(2) Prevod poisťného kmeňa sa môže uskutočniť i na základe žiadosti poisťovne. Prílohou k žiadosti je návrh postupu prevodu poisťného kmeňa na preberajúcu poisťovňu, ktorého súčasťou musí byť vyjadrenie preberajúcej poisťovne, že s prevodom poisťného kmeňa súhlasí. O takejto žiadosti dozorný orgán rozhodne v lehote 30 dní od jej podania. Dozorný orgán schváli prevod poisťného kmeňa, len ak s tým preberajúca poisťovňa súhlasí.

(3) Preberajúca poisťovňa je povinná do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia dozorného orgánu, ktorým bol schválený postup prevodu poisťného kmeňa podľa odseku 1 alebo schválený prevod poisťného kmeňa podľa odseku 2, oznámiť poisteným, ktorých poisťných zmlúv sa prevod poisťného kmeňa týka, obchodné meno a sídlo preberajúcej poisťovne a dátum, dokiaľ sa musí prevod poisťného kmeňa skončiť.

(4) Dňom, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie dozorného orgánu podľa odseku 1 alebo 2, preberajúca poisťovňa vstupuje do všetkých práv a záväzkov odovzdávajúcej poisťovne, ktoré boli predmetom prevodu.

§ 21**Odňatie povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve**

(1) Dozorný orgán môže poisťovni odňať povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve, ak

- a) poisťovňa porušuje povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) v hospodárení poisťovne sa prejavujú nedostatky natoľko závažné, že ďalšie pokračovanie výkonu činnosti by ohrozovalo záujmy poistených,
- c) poisťovňa nevykoná v určenej lehote opatrenia obsiahnuté v pláne obnovenia platobnej schopnosti,
- d) zistí, že poisťovňa v žiadosti o povolenie na podnikanie alebo jeho zmenu uviedli vedome nesprávne údaje, ak by pri pravdivých údajoch poisťovňa povolenie na podnikanie nedostala.

(2) V prípade odňatia povolenia na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve vykoná dozorný orgán opatrenia smerujúce na ochranu záujmov poistených. Tento orgán je oprávnený obmedziť alebo zakázať poisťovni najmä voľné disponovanie s rezervami a fondami poisťovne a s inými majetkovými právami, ktoré tvoria jej majetok a poveriť pracovníka dozorného orgánu vedením dražby na odpredaj poistných zmlúv, rezerv a fondov poisťovne a ostatného majetku poisťovne, ak tento odpredaj nevykoná poisťovňa.

§ 22

Na konanie vo veciach poisťovníctva podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,¹⁰⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

ŠIESTA ČASŤ**ZÁKONNÉ POISTENIE ZODPOVEDNOSTI ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PREVÁDZKOU
MOTOROVÉHO VOZIDLA****§ 22a**

(1) Prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla je poistený na zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

(2) Päť percent poistného za cudzozemské motorové vozidlá vybraného pohraničnými colnicami je príjmom osobitného účtu Ústrednej colnej správy Slovenskej republiky.

(3) Osem percent prijatého poistného zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla za predchádzajúci kalendárny rok slúži na úhradu nákladov spojených so zaobstarávaním prostriedkov na záchranu ľudských životov a materiálnych hodnôt v cestnej doprave právnickým osobám podieľajúcim sa na záchrane ľudských životov a materiálnych hodnôt v cestnej doprave. Rozdelenie časti prijatého poistného zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pre jednotlivé právnické osoby podieľajúce sa na záchrane ľudských životov a materiálnych hodnôt v cestnej doprave vykoná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky po prerokovaní s Ministerstvom financií Slovenskej republiky do konca januára príslušného roka.

SIEDMA ČASŤ SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Spoločné ustanovenia

§ 23

Na podporu svojho rozvoja sa môžu poisťovne združovať medzi sebou, ako aj s inými slovenskými a zahraničnými právnickými osobami a fyzickými osobami, a to na základe dobrovoľnosti a spoločného záujmu, pričom bez obmedzenia môžu využívať všetky formy združovania prípustné právnym poriadkom Slovenskej republiky.

§ 24

(1) Poisťovňa je povinná zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach týkajúcich sa poistení občanov a organizácií. Bez ich súhlasu je oprávnená poskytnúť tieto informácie, len ak to ustanovuje zákon.¹²⁾

(2) Pracovníci poisťovne, ako aj pracovníci dozorného orgánu sú povinní zachovávať mlčanlivosť v služobných veciach aj po skončení pracovného pomeru.

(3) Dozorný orgán v súlade s § 20 ods. 4 poskytne zahraničnému dozornému orgánu informácie, na ktoré by sa inak vzťahovalo ustanovenie odseku 2.

§ 24a

Životné poistenie osôb, ktoré majú trvalé bydlisko v Slovenskej republike, poistenie majetku na území Slovenskej republiky a poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z činnosti fyzických a právnických osôb na území Slovenskej republiky, je možné uzatvoriť iba v poisťovni podnikajúcej v súlade s týmto zákonom na území Slovenskej republiky s výnimkou tých prípadov, keď niektorý druh rizika nemožno poistiť v poisťovni podnikajúcej na území Slovenskej republiky.

§ 26

Dozorný orgán je oprávnený v prípadoch povinného zmluvného poistenia na žiadosť poisteného určiť v správnom konaní poisťovňu, ktorá je povinná s poisteným poistnú zmluvu uzatvoriť. Do 15 dní od vydania takéhoto rozhodnutia sa pozerá na poisteného, ako by nebol v omeškaní s platením poistného.

§ 27

Tento zákon sa nevzťahuje na subjekty, ktoré vykonávajú nemocenské a sociálne zabezpečenie (poistenie).

§ 28a

(1) Poisťovne, ktoré pred 1. aprílom 2000 zložili kauciu, sú oprávnené použiť túto kauciu, ak úplne splatili požadovanú výšku základného imania podľa tohto zákona.

(2) Poisťovne, ktoré majú povolenie na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve vydané pred 1. aprílom 2000, sú povinné splniť povinnosť podľa § 12a ods. 1 písm. a) najneskôr do 31. marca 2001.

(3) Osoba, ktorá vykonávala činnosť uvedenú v § 12b pred 1. aprílom 2000, je povinná požiadať o vydanie povolenia na sprostredkovateľskú činnosť v poisťovníctve pre viac poisťovní do 30. septembra 2000, inak po uplynutí tejto lehoty nesmie vykonávať uvedenú činnosť.

(4) Poisťovne, ktoré podnikajú v poisťovníctve na základe povolenia vydaného pred 1. aprílom 2000 a nemajú akcie vydané v súlade s § 3, sú povinné zmeniť ich podobu na zaknihované cenné papiere do 30. septembra 2000.

(5) Ustanovenie § 12c sa nevzťahuje na majetkové účasti nadobudnuté pred 1. aprílom 2000.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 29

Splnomocňovacie ustanovenie

Ministerstvo financií Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom tvorbu, použitie a spôsob umiestnenia prostriedkov rezerv a fondov poisťovne a rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vrátane sadzieb poistného a určí poisťovňu, ktorá ho bude vykonávať.

§ 30

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa

1. s platnosťou pre územie Slovenskej republiky zákon č. 82/1966 Zb. o poisťovníctve v znení zákona č. 162/1968 Zb.,
2. vyhláška Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky č. 76/1985 Zb., ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia socialistických poľnohospodárskych organizácií vykonávaného Slovenskou štátnou poisťovňou.

§ 31

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. marcom 1991, okrem ustanovení § 2 ods. 3 a § 5 ods. 4, ktoré nadobúdajú účinnosť 28. májom 1992.

Čl. II

(1) Výšku časti poistného a právnickú osobu podľa čl. I bodu 10 v roku 1996 určí ministerstvo do jedného mesiaca od nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(2) Zahraničné poisťovne, ktoré majú povolenie na podnikanie v poisťovníctve vydané pred účinnosťou tohto zákona, sú povinné upraviť svoju právnu formu v súlade s týmto zákonom do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

F. Mikloško v. r.

V. Mečiar v. r.

KLASIFIKÁCIA DRUHOV POISTENIA PODĽA POISTNÝCH ODVETVÍ

A – životné poistenie

Druh poistenia

1. Poistenie pre prípad smrti, poistenie pre prípad dožitia alebo poistenie pre prípad smrti alebo dožitia.
2. Poistenie vena alebo prostriedkov na výživu detí.
3. Poistenie spojené s kapitalizačnými zmluvami.
4. Poistenie podľa bodov 1 a 3 spojené s investičným fondom.
5. Dôchodkové poistenie.
6. Poistenie pre prípad úrazu alebo choroby, ak je pripoistením podľa tohto druhu uvedenom v bodoch 1 až 4.

B – neživotné poistenie

Druh poistenia

1. Poistenie úrazu
 - a) s jednorazovým plnením,
 - b) s opakovaným plnením,
 - c) s kombinovaným plnením,
 - d) cestujúcich.
2. Poistenie choroby
 - a) s jednorazovým plnením,
 - b) s opakovaným plnením,
 - c) s kombinovaným plnením,
 - d) zmluvné poistenie a pripoistenie.
3. Poistenie škôd na pozemných dopravných prostriedkoch iných než koľajových:
 - a) motorových,
 - b) nemotorových.
4. Poistenie škôd na koľajových dopravných prostriedkoch.
5. Poistenie škôd na leteckých dopravných prostriedkoch.
6. Poistenie škôd na plávajúcich dopravných prostriedkoch
 - a) riečnych,
 - b) jazerných,
 - c) námorných.
7. Poistenie dopravy tovaru počas prepravy vrátane batožín a iného majetku bez ohľadu na použitý dopravný prostriedok.
8. Poistenie škôd na majetku inom, ako je uvedené v bodoch 3 až 7, spôsobených
 - a) požiarom,
 - b) výbuchom,
 - c) víchricou,
 - d) prírodnými živlami inými ako víchrica,

- e) jadrovou energiou,
 - f) zosuvom alebo zosadaním pôdy.
9. Poistenie iných škôd na majetku inom, ako je uvedené v bodoch 3 až 7, vzniknutých krupobitím alebo mrazom, alebo inými príčinami (napr. krádežou), ak nie sú tieto príčiny zahrnuté v bode 8.
10. Poistenie zodpovednosti
- a) za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania motorového dopravného prostriedku,
 - b) dopravcu.
11. Poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania leteckého dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu.
12. Poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania riečneho, jazerného alebo námorného dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu.
13. Všeobecné poistenie zodpovednosti za škodu iné, ako je uvedené v bodoch 10 až 12.
14. Poistenie úveru:
- a) všeobecná platobná neschopnosť,
 - b) exportný úver,
 - c) splátkový úver,
 - d) hypotekárny úver,
 - e) poľnohospodársky úver.
15. Poistenie kaucie:
- a) priame záruky,
 - b) nepriame záruky.
16. Poistenie rôznych finančných strát vyplývajúcich
- a) z výkonu povolania,
 - b) z nedostatočného príjmu,
 - c) zo zlých poveternostných podmienok,
 - d) zo straty zisku,
 - e) z trvalých všeobecných nákladov,
 - f) z neočakávaných obchodných výdajov,
 - g) zo straty trhovej hodnoty,
 - h) zo straty pravidelného zdroja príjmov,
 - i) z inej nepriamej obchodnej finančnej straty,
 - j) z ostatných finančných strát.
17. Poistenie právnej ochrany.
18. Poistenie pomoci osobám v núdzi počas cestovania alebo pobytu mimo miesta svojho trvalého pobytu.

C – Skupiny neživotného poistenia (B)

Na prevádzkovanie viacerých druhov poistenia sa povolenie dozorného orgánu vydáva pod označením týchto skupín:

- a) „Poistenie úrazov a chorôb“ pre druhy podľa bodov 1 a 2,
- b) „Poistenie motorových vozidiel“ pre druhy podľa bodov 3, 7 a 10,
- c) „Námorné a dopravné poistenie“ pre druhy podľa bodov 6, 7 a 12,
- d) „Letecké poistenie“ pre druhy podľa bodov 5, 7 a 11,

- e) „Poistenie požiarov a iných majetkových škôd“ pre druhy podľa bodov 8 a 9,
- f) „Poistenie zodpovednosti za škodu“ pre druhy podľa bodov 10 až 13,
- g) „Poistenie úveru a kaucie“ pre druhy podľa bodov 14 a 15,
- h) „Všeobecné neživotné poistenie“ pre druhy podľa bodov 1 až 18.

Poistovňa, ktorej bolo udelené povolenie na prevádzkovanie jedného druhu alebo viacerých druhov poistenia, môže uzatvoriť poistnú zmluvu aj na poistné riziko spadajúce do druhu, pre ktorý jej nebolo udelené povolenie (doplnkové poistenie), za predpokladu, že toto riziko

- a) je spojené s hlavným poistným rizikom,
- b) sa týka predmetu, ktorý je poistený proti hlavnému poistnému riziku, a
- c) je poistené poistnou zmluvou, ktorou je poistené hlavné poistné riziko.

Doplnkovým poistením nemôže byť poistné riziko spadajúce do druhov poistenia uvedených v bodoch 14 a 15.

- 1) § 21 a § 28 ods. 3 Obchodného zákonníka.
- 3) Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
- 7) Najmä:
Občiansky zákonník.
Hospodársky zákonník.
Vládne nariadenie č. 54/1953 Zb. o premávke na cestách.
Zákon č. 101/1963 Zb. o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku (Zákonník medzinárodného obchodu).
- 8) § 49 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 10) Zákon č. 71/1967 Zb.
- 11) Občiansky súdny poriadok.
- 12) Tretia a štvrtá časť Občianskeho súdneho poriadku.
Zákon č. 20/1970 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z. z. o boji proti legalizácii príjmov z najzávažnejších, najmä organizovaných foriem trestnej činnosti a o zmenách niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.
- 14) Zákon č. 21/1992 Zb. o bankách v znení neskorších predpisov.
- 15) § 66b Obchodného zákonníka v znení zákona č. 127/1999 Z. z.
- 17) § 116 Občianskeho zákonníka.
- 18) Zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

